

Informācija plašsaziņas līdzekļiem
06.01.2012.

Par Neatkarīgās Rīta Avīzes (NRA) žurnālista Jāņa Lasmaņa publikāciju „Savaldīts garīgi slimo mantkārīgos radus”, publicēts NRA 06.01.2012.

Saskaņā ar Satversmes tiesas spriedumu 2012. gada 1. janvārī spēku zaudēja Civillikuma 351. un 364. pants. Minētie panti veidoja tiesisko pamatu personas atzīšanai par rīcībnespējīgu (351. pants) un personas rīcībspējas atjaunošanai (364. pants). No Satversmes tiesas sprieduma izriet arī nepieciešamība reformēt esošo sistēmu, veidojot pilnīgi jaunu regulējumu vai veicot grozījumus esošajos rīcībspējas institūtu regulējošos normatīvajos aktos. Lai gan 2011. gada 8. decembrī Saeima 1. lasījumā pieņēma grozījumus Civillikumā, Civilprocesa likumā un Bāriņtiesu likumā, ar šā gada 1. janvārī ir izveidojies likuma robs un pašreiz nav īsti skaidrs kad un kā šī situācija tiks atrisināta.

Šī gada 5. janvārī NRA žurnālists Jānis Lasmanis vērsās biedrībā „Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem „ZELDA”” (RC ZELDA) un uzdeva vairākus jautājumus par plānotajiem Civillikuma grozījumiem. Publicētais viedoklis ir nepatiess un neatbilst RC ZELDA direktores Ievas Leimanes-Veldmeijeres telefonsarunā paustajam.

Par plānotajiem grozījumiem RC ZELDA direktore puda viedokli, ka tie noteikti ir labāki nekā līdz šim spēkā esošais regulējums. Tomēr vienlaicīgi I. Leimane-Veldmeijere uzsvēra, ka esošā grozījumu redakcija, kas paredz tikai vienu risinājumu – ierobežoto jeb daļējo rīcībspēju bez citām mazāk ierobežojošām alternatīvām, nav labākais risinājums, turklāt tas neatbilst ANO Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām. I. Leimane-Veldmeijere informēja žurnālistu par alternatīvu mehānismu – atbalstīto lēmumu pieņemšanu, kuras gadījumā cilvēkam rīcībspēja netiek ierobežota, bet tiek piešķirta atbalsta persona lēmumu pieņemšanā jomās, kurās cilvēkam ar garīgiem traucējumiem vajadzīga palīdzība. I. Leimane-Veldmeijere lūdza arī žurnālistu iepazīties ar plašāku RC ZELDA viedokli par Saeimā iesniegtajiem Civillikuma grozījumiem RC ZELDA mājas lapā - <http://zelda.org.lv/jaunumi/rc-zelda-viedoklis-saeimai-par-ricibspejas-instituta-grozijumiem-1199>, kā arī iepazīties ar citiem rīcībspējas jautājumiem RC ZELDA 2011. gada marta apkārtrakstā - http://zelda.org.lv/wp-content/uploads/Zelda_2011_6_LAT_170320112.pdf.

Lielākā daļa no RC ZELDA direktores sniegtās informācijas ir apzināti vai neapzināti sagrozīta, pārprasta un neprecīza. Tā, piemēram, tiek jaukta atbalsta persona ar aizgādni, neprecīzi atspoguļoti statistikas dati (uz 2010. gada 31. decembri ilgstošas sociālās aprūpes iestādēs ir ievietotas 1010, nevis 1100 rīcībnespējīgas personas), RC ZELDA direktore nenorādīja uz jomām, kurās rīcībspēja būtu jāierobežo.

RC ZELDA atbalsta plašsaziņas līdzekļu interesi un vēlmi informēt plašāku sabiedrību par aktualitātēm rīcībspēju jautājumos. Tomēr ikvienam žurnālistam informācija ir jāatspoguļo korekti un precīzi. Pretējā gadījumā sabiedrībai tiek izplatīta maldinoša informācija, kas rada kaitējumu konkrētai nozarei.

Papildus informācija:

Ieva Leimane-Veldmeijere
RC ZELDA direktore
tāl: 67442828
ieva@zelda.org.lv